

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, РОСІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

*Міжнародної
науково-практичної конференції
молодих вчених,
курсантів і студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2014

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

канд. техн. наук	Рак Т.Є. – головний редактор
канд. техн. наук	Половко А.П. – заступник головного редактора
д-р техн. наук	Гащук П.М.
д-р техн. наук	Грицюк Ю.І.
д-р техн. наук	Гудим В.І.
д-р техн. наук	Гуліда Е.М.
д-р психол. наук	Кривописина О.А.
д-р с.-г. наук	Кузик А.Д.
д-р техн. наук	Рак Ю.П.
д-р техн. наук	Семерак М.М.
д-р фіз.-мат. наук	Стародуб Ю.П.
д-р фіз.-мат. наук	Тацій Р.М.
канд. техн. наук	Башинський О.І.
канд. геолог. наук	Карабин В.В.
канд. техн. наук	Кирилів Я.Б.
канд. фіз.-мат. наук	Меньшикова О.В.
канд. хім. наук	Мірус О.Л.
канд. техн. наук	Пархоменко Р.В.
канд. техн. наук	Рудик Ю.І.
канд. техн. наук	Шелюх Ю.Є.

УДК.159.59

ТЕОРЕТИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ КУРСАНТІВ ДО УСПІШНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Федірко А.М.

Купий О.А., доцент кафедри практичної психології та педагогіки, канд. психол. наук, доцент Львівський державний університет безпеки життєдіяльності.

Проблема мотивації навчання є однією з центральних у педагогічній психології, оскільки і результат, і процес засвоєння знань значною мірою залежать від залученості до навчального процесу, зацікавленості особистості у навчальному процесі та інших мотиваційних аспектів. Її сучасна педагогічна практика засвідчує такі проблеми, які, в першу чергу, пов'язані саме з мотивацією учнів чи студентів. Це проявляється в тому, що незначна кількість учнів мотивовані на навчання. У своїй більшості проявляється стимулювання й молодь навчається не для того, щоб з певною метою отримати знання, навички та вміння, а для того, щоб щось отримати інше чи уникнути проблем.

У психології поняття «мотивація» використовують у двох значеннях:

- як система факторів, що обумовлюють поведінку (цілі, інтереси, потреби, мотиви, наміри);
- як характеристика процесу, що підтримує поведінкову активність.

У мотивації діяльності як правило присутні декілька мотивів, які утворюють мотиваційний комплекс (ієрархію). Одні мотиви у цій системі мають провідне значення і більшу збуджувальну силу (здійснюють більший вплив на діяльність, частіше активізуються). Роль інших мотивів – нижча.

Проблема мотивації навчання є однією з центральних у педагогічній психології, оскільки і результат, і процес засвоєння знань значною мірою залежать від залученості до навчального процесу, зацікавленості особистості тих, хто навчається. Її під мотивом навчальної діяльності розуміють усі чинники, які зумовлюють вияви навчальної активності: мету, потреби, установки, почуття обов'язку, інтереси тощо.

Серед психолого-педагогічних умов (стимулів), що сприяють ефективній організації навчально-виховного процесу й активують мотиви до навчання ми виділили такі:

- забезпечення належного рівня комунікативно-педагогічної взаємодії учителя і учнів,
- формування позитивної установки на урок;
- створення ситуації успіху;
- підвищення інтересу до навчального матеріалу.

Висновки.

1. Ті умови оточення, які наділяють людину свободою вибору, дозволяють їй почуватися самодостатньою, внаслідок чого формується внутрішня мотивація. Чим більше навчальне завдання дозволяє почуватися компетентною та ефективною, тим вищою в неї буде внутрішня мотивація до певного виду діяльності. Її у цьому аспекті важливе місце належить характеру навчальної діяльності: має бути оптимальною за рівнем складності.

2. Домінуючими мотивами, що відносяться до досягнення результату є отримати диплом, успішно продовжити подальшу професійну діяльність, домогтися схвалення батьків та оточуючих. Домінуючими з категорії уникнення невдач стали мотиви, які пов'язані з недопущенням заборгованостей навчального циклу та уникненням осуду і покарання за погане навчання.

3. Разом з вказаним встановлено, що окремі мотиви є малозначимими чи незначимими. Ними стали такі мотиви як виконувати вимоги викладача, досягти їх поваги, бути прикладом для однокласників.

Література:

1. Асеев В.Г. Мотивация поведения и формирования личности. – М., 1976. – 239 с.
2. Бадмаева Н. Ц. Влияние мотивационного фактора на развитие умственных способностей: моногр. / Н. Ц. Бадмаева. – Улан-Удэ: Изд-во ВСГТУ, 2004. – 280 с.
3. Виллонас В.К. Психологические механизмы мотивации человека. – М., 1990. – 284 с.

4. Гордеева Т. О. Мотивация достижения: теории, исследования, проблемы // Современная психология мотивации / Т. О. Гордеева; под ред. Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2002. – С. 47-103.
5. Дербеньова А.Г. Усе про мотивацію. – Х.: Вид. група «Основа», 2012. – 207 с.
6. Занюк С. Психология мотивации: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. – 304 с.
7. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб.: Питер, 2002. – 512 с.
8. Климчук В. Экспериментальное исследование явища «мотивационного заражения» // Социальная психология. – 2005. – №3 (11). – С. 59–71.
9. Климчук В. Тренинг внутренней мотивации. – СПб.: Речь, 2005. – 76 с.
10. Маркова А. К. Формирование мотивации учения в школьном возрасте: пособие для учителя / А. К. Маркова. – М.: Просвещение, 1983. – 96 с.
11. Сидоренко Е. Мотивационный тренинг. – СПб.: Речь, 2005. – 240 с.
12. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. – СПб.: Питер, 2003. – 864 с.

УДК 159.16.145

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ ТРИВОЖНОСТІ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДСНС УКРАЇНИ

Сірко Ю. А.

Слободяник В.І., канд. психол. наук, заступник декана гуманітарного факультету Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Досліджуючи тривожність курсантів та фактори, що її зумовлюють, ми керувалися наступними положенням, що високий рівень тривожності зумовлений як зовнішніми умовами, так і внутрішніми чинниками, які взаємодіють між собою. До зовнішніх умов відносяться: особливості курсантського колективу та особливості сімейного виховання. До внутрішніх умов: характеристики курсанта, такі як: темперамент, акцентуація характеру особистості, наявність агресивної поведінки, рівень самооцінки та домагань, захисні механізми особистості, тип мотивації.

Визначення особистісних характеристик, які формують високий рівень тривожності, вирішувалося за допомогою запитальників: Г.Айзенка спрямований на визначення типу темпераменту; опитувальника К. Леонгарда, що визначає провідні риси характеру особистості; методики Келермана – Плучека для діагностики захисних механізмів психіки; методики Басса – Дарки щодо наявності агресивної поведінки; опитувальника Т. Елпєрса на визначення мотиваційної спрямованості. Для визначення зовнішніх умов, які впливають на формування певного рівня тривожності курсанта вищого навчального закладу МНС України використовувалась розроблена нами анкета «Зовнішні фактори розвитку особистості». В ній основна увага зверталась на особливості спілкування курсанта в сім'ї, умови життя в сім'ї, наявність конфліктів, тип сімейного виховання, особливості позасімейного впливу (задоволеність спілкування з друзями, з особами протилежної статі).

Метою дослідження було вивчення психологічних характеристик особистості, які формують рівень тривожності. Дослідження проводилось на базі Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, вибірка складала 60 осіб. Рівень тривожності визначався за допомогою методики Спілберга-Ханіна, згідно отриманих даних по вибірці в цілому визначались з високим рівнем тривожності – 39.1 %; з середнім рівнем тривожності – 34, 7 %; з низьким – 26,08%.

Внутрішні чинники. Значимі відмінності діагностовано по шкалі нейротизму (100% нейротизму у високого та 0 % у низького рівня тривожності): у групи високого рівня тривожності більше зафіксовані меланхолічні та холеричні типи темпераменту, у низького рівня – флегматичного типу темпераменту.

Великий вплив на рівень тривожності здійснюють акцентуації характеру. Зафіксовані значимі відмінності у високого і низького рівня тривожності у осіб із гіпертивним, лабільно – емотивним, педантичним, екзальтованим типами. Майже у кожного третього респондента (37,5 %) високого рівня тривожності зафіксовані прояви гіпертивності, у той час, як по низькому рівню тривожності такі особи відсутні. Кожен другий респондент низького рівня тривожності характеризується педантичною акцентуацією характеру, оскільки для них характерна впорядкованість, дисциплінованість, чітке дотримання норм і правил, що в свою чергу знижує рівень ситуативної тривожності. Кожен другий респондент високого рівня тривожності характеризується екзальтованістю.